

Reisverslag februari 2012

“De Heere schouwt uit de hemel en ziet alle mensenkinderen. Hij vormt hun aller hart; Hij let op al hun daden. Zie, het oog van de Heere is over wie Hem vrezen, op hen die op Zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel te redden van de dood en hen in het leven te behouden, wanneer er honger is.” (Psalm 33:13,15,18,19)

Levensverandering

Deze reis zijn we diep onder de indruk geraakt van wat God doet door middel van het gebed en door de hand en hulp van mensen. We hebben gehoord en gezien dat levens veranderen, dat gebeden worden beantwoord en harten voor God en Zijn Woord open gaan. We beseffen welke genade ons ten deel is gevallen, dat we met steun van jullie allemaal, zoveel goeds kunnen doen. We zullen jullie het een en ander vertellen in dit verslag. We vragen ook aandacht voor nieuwe gezinnen, die dringend sponsorhulp nodig hebben. We vertellen ook over een paar projecten waar geld voor nodig is. Maar er wordt vooral ook jullie gebed gevraagd voor een paar schrijnende situaties waarin mensen zich bevinden.

vragen. Hij voorziet in alles. Nu schreef Wim nadrukkelijk, dat als wij iets nodig hadden we dat moesten zeggen. Nu, we hebben twee projecten voor Evangelisatie. Een Roemeen zou graag de serie Bijbelonderwijs die ik heb gemaakt vanuit het Hongaars in het Roemeens vertalen, omdat hij mogelijkheden ziet om dit in Roemenië te verspreiden. Hij wil beginnen met het boek over gebed.

(Dit boek bevat fundamenteel Bijbels onderwijs over het bidden met ook mooie getuigenissen van bijvoorbeeld John Wesley, Moody, en Torrey) Ik heb gezegd, dat ik geen geld heb om hem te betalen, maar hij wilde het toch doen. Het drukken kost natuurlijk geld. Het tweede project is: Evangelisatie materiaal voor kinderen vertalen in het Hongaars en dan als boekwerk uit geven. Onze dochter heeft heel mooi materiaal, dat als ABC van het geloof kan worden gebruikt.”

We beloofden voor deze vraag te bidden en te zien of er mensen zijn in onze achterban die een bijdrage zouden willen leveren.

Snelle grensovergang

Tot onze verrassing startte de groene volkswagen de volgende morgen nog één keer wel, terwijl de vorige dag de startmotor kapot bleek: aantrekken was gelukkig niet nodig. Maandagmiddag rond half één waren we bij de grens. Een paar vriendelijke douanebeambten hielpen ons met wat formaliteiten, zodat we de twee stempels kregen.

Twee projecten

Charles deelde met ons: *“Jullie weten dat we God beloofd hebben nooit ergens om te*

vragen. Hij voorziet in alles. Nu schreef Wim nadrukkelijk, dat als wij iets nodig hadden we dat moesten zeggen. Nu, we hebben twee projecten voor Evangelisatie. Een Roemeen zou graag de serie Bijbelonderwijs die ik heb gemaakt vanuit het Hongaars in het Roemeens vertalen, omdat hij mogelijkheden ziet om dit in Roemenië te verspreiden. Hij wil beginnen met het boek over gebed.

(Dit boek bevat fundamenteel Bijbels onderwijs over het bidden met ook mooie getuigenissen van bijvoorbeeld John Wesley, Moody, en Torrey) Ik heb gezegd, dat ik geen geld heb om hem te betalen, maar hij wilde het toch doen. Het drukken kost natuurlijk geld. Het tweede project is: Evangelisatie materiaal voor kinderen vertalen in het Hongaars en dan als boekwerk uit geven. Onze dochter heeft heel mooi materiaal, dat als ABC van het geloof kan worden gebruikt.”

Zeven talen

Over de lading werd niet moeilijk gedaan. Prijs de Heer. In vijf kwartier waren we de grens over, de winter weer in. Bij het gebouw van Chesed in Uzgorod aangekomen, werden we door de directeur Michail Galin bijgepraat over de adoptiegezinnen. We spraken af dat we vrijdagmorgen in Uzgorod een paar gezinnen zouden bezoeken, ook een paar nieuwe gezinnen die dringend om een sponsor verlegen zitten.

Er was nog tijd over om bij Ari Batsie (bijnaam van Ernst Galpert) en zijn vrouw Tilde op bezoek te gaan; beiden zijn bijna 90 jaar. Dit allerhartelijkste echtpaar hadden we nog nooit thuis bezocht. Wel hadden zij eerder hun verhaal verteld aan de mensen van de groep van Boete & Verzoening en Roechama, toen zij in mei 2010 de begrafenis opknaptten. Beiden hebben zij in de kampen gezeten en deze wonderlijk overleefd (zie reisverslag mei 2010). Tilde vertelde ons dat zij 20 november 2011 gevallen is en daarbij haar heup brak. Ze is 22 november geopereerd en moest tien dagen in het ziekenhuis blijven. Ze lag bij elkaar wel twee maanden op bed. Met behulp van massage en een looprekje heeft Tilde voorzichtig weer leren lopen. We zagen haar nu met een dienblad lopen alsof ze nooit haar heup gebroken had. Het was net of we bij familie op bezoek

Wat een verrassing

Hans Breeman, Stefan de Muijnck en Wim en Ria Verwoerd reisden 19 februari met twee Volkswagenbusjes afgeladen vol voedsel, kleding, dekens, pampers, dekbedden, kaas en borduurpakketten, vitaminen enz. via Duitsland en Oostenrijk eerst naar Hongarije. Om 4uur 's morgens vertrokken we en tegen 7 uur 's avonds kwamen we aan in Orgovany, een uur rijden ten zuiden van Boedapest. Bij Charles en Agnes, die een roeping van God vervullen onder de zigeuners, overnachtten we, nadat we de busjes voor een groot deel hadden gelost. Charles getuigde: *“De loods was juist helemaal leeg, toen de dag daarna de mail van jullie kwam, dat jullie spullen zouden komen brengen. We wisten niet dat er ook voedsel bij zou zitten; dat is echt een verrassing.”*

zijn. Ari verklaarde het feit dat hij zoveel talen kent: *“Vanaf mijn kinderjaren heb ik Hebreeuws geleerd. Op mijn derde kende ik de letters, met mijn zesde jaar kon ik Chamoës lezen (de vijf boeken van de Tora). De thuistaal was Jiddisch. Verder leerde ik de talen van de ‘overheersende’ landen waar we bij hebben behoord: Tjechisch, Hongaars, Slowaaks, Russisch en Oekraïns.”*

We zongen voor en met hen *“Ose sjalom.”* Dankbaar accepteerden ze van ons het boek van Jacob Damkani; *“Waarom ik?”*

Gobica is zo blij

Voor maandagavond hadden we bij Vadiem en Mirojsja afgesproken. Zij hebben het Joodse verstandelijk beperkte weesmeisje Gobica in huis genomen. In het reisverslag van oktober 2011 wordt verteld over het overlijden van haar oma en het juridische gevecht om het huis. Nu werden we eerst overweldigd door het positieve nieuws wat Mirojsja vertelde. Met financiële hulp van St. Roechama hebben ze per 1 december 2011 deze flat in Uzgorod kunnen huren voor €130 per maand. Voor alle drie is deze flat een uitkomst. Mirojsja vertelde: *“Gobica is zo blij; ze kan elke dag naar school. Ze huilt nu niet meer. Voor mij is het een uitkomst, want hier in Uzgorod kan ik weer het werk in de thuiszorg doen voor Chesed. En Vadiem heeft ook heel snel werk gevonden. In het ‘Epicentrum’ op 300 meter afstand werkt hij als terreinschoonhouder.”* We genoten van een heerlijke maaltijd, die voornamelijk door Maria de moeder van Mirojsja, was klaargemaakt. Maria, was daarvoor speciaal vanuit de Karpaten gekomen; een reis van meer dan anderhalf uur.

Mirojsja vertelde ook het negatieve nieuws over het huis, waar Gobica voor de helft recht op heeft. De rechter staat opeens helemaal aan de kant van de tante van Gobica. Zij heeft blijkbaar veel geld gegeven. Mirojsja wordt er van beschuldigd dat ze Gobica om het geld in huis genomen heeft en ook dat zij nooit bij Gobica en haar oma gewerkt zou hebben. Mirojsja's enige commentaar bij de rechter was: *“God ziet alles en Hij weet dat het anders is.”* Ze heeft ook aangegeven dat wanneer ze de zaak niet winnen ze Gobica toch nooit in een internaat zal brengen. Het is allemaal heel zwaar voor Mirojsja. Gelukkig helpt Chesed hen in deze zaak ook zoveel ze kunnen. Chesed wil een persconferentie organiseren waar ze met documenten zullen bewijzen dat Mirojsja altijd bij Gobica thuis werkte.

We baden met hen en zullen blijven bidden dat God recht zal doen in deze situatie. Ondertussen zijn we met elkaar heel dankbaar voor de (tijdelijke) oplossing, die God gegeven heeft. We zagen dat Gobica het ook zo naar haar zin heeft. Ze borduurt wat af. We kregen van haar een hele stapel borduurwerkjes mee om uit te delen aan de sponsors. We hadden voor haar en Mirojsja, behalve de gebruikelijke stuk kaas ook een borduurpakket.

Goed opgevoed

Dinsdag morgen vertrokken we al om half negen naar Vinogradova. De wegen waren schoon, maar wel erg beschadigd door de vorst. De omgeving was adembenemend mooi door de dikke laag sneeuw. Bij Galina, de plaatselijke werkster voor Chesed, en haar hoogbejaarde moeder moesten we zoals gewoonlijk eerst eten en bijpraten voordat we bij de mensen op bezoek gingen. We gaven Galina een orthopedisch matras. Zij heeft zo'n

last van haar rug gekregen. Galina bracht ons op de hoogte van alle gezinnen die door

Roechama gesponsord worden. Ze vertelde ook over de grote verandering die bij Nadya Kopolovich heeft

plaatsgevonden. De sponsorhulp en de strenge en wijze aanpak van Galina hebben hun vruchten afgeworpen. Galina wil alles doen voor deze familie: *“De twee meisjes moeten goed opgevoed worden. Ik heb 26 jaar op school les gegeven, daar leerde ik de kinderen niet alleen, maar voedde ze ook op.”* We hoorden ook nog van de nieuwe plannen om het achterkamertje tot badkamer en toilet te verbouwen. Galina vertelde: *“Ik heb nog 1600 Grivna (€160,-) overgehouden van het adoptiegeld voor de verbouwingen, daar willen we de toilet en badkamer met een geiser van laten bouwen, zodat ze zich lekker kunnen wassen en niet meer naar buiten hoeven voor toilet. De wasmachine, die jullie voor haar betaald hebben is kapot. De reparatie kost €40,00.”* We gaven Galina direct het bedrag hiervoor.

God verandert mensen

Daarna gingen we samen met Galina naar haar en haar drie kinderen: Joera van achttien jaar en Anna en Znezzanna van zeven en acht jaar. Met de financiële hulp van een sponsor is het dak van het huis, inclusief dakgoten en afdakjes, helemaal vernieuwd. Het ontvangst was allerhartelijkst. Joera werkte als een paard om sneeuw weg te scheppen, zodat we de busjes konden parkeren. De twee meisjes

waren door Nadya van school thuisgehouden vanwege het bezoek uit Nederland. Nadya zag er heel anders uit met haar nieuwe kunstgebit, dat ook door de sponsor

gefinancierd is. Toen we het huis via een andere herstelde ingang binnengingen, konden we onze ogen niet geloven: alles was opgeruimd en de rommel verwijderd. Alle kamers waren schoongemaakt en netjes ingericht. In de hoek brandde de kachel. Hier was een wonder gebeurd. Nadya begon samen met Joera een lied te zingen als dank aan de sponsor; het was een soort zegenbede: *“Dat de Heere een lang leven zal geven en zal redden en genadig zijn.”* Ze wilden zo graag iets terugdoen. We pakten spullen uit

die het gezin goed kon gebruiken; een paar tassen van een sponsor, mooie kleding en nieuwe laarsjes voor de kinderen en allerlei praktische spullen. We zeiden natuurlijk dat we God dankbaar waren voor de verandering. We hebben daarom samen met hen God gedankt en voor hen gebeden. We hebben hen en vooral ook Joera gecompliceerd voor alles wat ze gedaan hadden. Dit bezoek was heel moedgevend. Alle vier straalden ze. God verandert mensen.

Nadya schaamde zich om het te vragen, maar het hout was helemaal op door de strenge winter. *“Joera heeft zijn best gedaan. Hij gaat naar het bos, om hout te hakken, maar het is nu helemaal op.”* Na afloop van het bezoek bracht Galina ons naar een adres waar we hout konden kopen. We bestelden en betaalden tien kuub hout. Vijf kuub voor de familie Kopolovich en vijf kuub voor de familie Blauw, die we daarna bezochten. Het zal worden bezorgd.

Voor de familie Blauw, waarvan de ouders aan het werk waren en de twee meisjes van 13 en 7 bij opa en oma wonen, hadden we ook genoeg spullen bij ons. Opa Blauw heeft een herseninfarct gehad en is halfzijdig

verlamd. Hij ligt de hele dag op bed. Jammer dat de communicatie moeilijk was, omdat oma eigenlijk alleen Hongaars kent. Opa kende gelukkig wel redelijk Russisch, maar hij was moeilijk te verstaan door zijn handicap. We baden met hen en wezen op het belang van het lezen van de Bijbel, want daarin wordt vergeving, troost en hoop geboden. De Bijbel bleek oma aan een familielid gegeven te hebben. We hopen een volgende keer een Hongaarse Bijbel te kunnen geven. Na bij Galina nog gegeten te hebben en spullen te hebben gelost, o.a. een pakket voor Vasil in Beregovo,

gingen we de lange weg (± twee uur) terug naar Uzgorod.

Zhyttya

Woensdagmorgen ging de groep naar Zhyttya. Daar hoorden we heerlijke getuigenissen van gebedsverhoringen. Zhyttya is een christelijke/messiaanse stichting die veel contacten met tientallen Joodse mensen en families onderhoudt. Zij geven onderwijs uit het Woord en vieren met hen sjabbat en de feesten. Nadya vertelde: *“De mensen kwamen de afgelopen weken toch gewoon, terwijl het -20 was. Drie weken geleden hadden we ook geen water.”*

Stichting Roechama steunt het team financieel en betaalt ook de huur van hun kantoor, dat ook als samenkomst ruimte functioneert. Via Zhyttya sponsort Roechama nu al 24 gezinnen elkaar maand met €25,-.

Nadya vertelde met grote dankbaarheid hoe de Heere verschillende gebeden heeft beantwoord. Zo zijn er op gebed nu al bij verschillende oudere mensen, die de samenkomsten bezoeken, (achter) kleinkinderen geboren: *“Ina haar kleindochter had al acht jaar geen kinderen. De artsen zeiden dat ze geen kinderen konden krijgen. Nu verwacht ze een kleine. Het tweede*

wonder bij Ina is, dat de verhouding met haar dochter nu ook veel beter is geworden. We blijven er voor bidden!” Nadya vertelde ook dat Maria Fried gehuild had toen ze hoorde dat zij de tweede fiets kreeg, die wij in oktober mee hadden gebracht. *“Een ander vervoermiddel hebben ze niet en wij hadden ervoor gebeden wie deze fiets het hardst nodig had.”*

Terwijl de groep werd bijgepraat, ging Wim naar een garage om de startmotor te laten maken. Om half twaalf was het busje klaar en konden we, zoals gepland, naar Moekatsjevo rijden. Daar wilden we met van Ira, de contactpersoon van Chesed in die plaats verschillende mensen bezoeken. Van Ira hoorden we hoe moeilijk de winter voor veel mensen is geweest. Alleen wanneer je zelf voor een verwarmingssysteem hebt gezorgd, zit je warm (zie reisverslag juli 2011).

Mijn hoop is op God

Faina Drutman had de hele winter als verwarming alleen een elektrische oliegevulde radiator. Het zou goed voor haar zijn, wanneer zij ook een geiser en verwarming zou hebben, zodat ze niet altijd warm water moet maken. Maar Faina heeft geen familie of vrienden die haar hierbij (financieel) helpen. Voor haar hadden we een pakketje van de sponsorfamilie gekregen. Dat

maakte haar heel blij. Maar verder heeft zij veel pijn; haar schouders en arm doen heel zeer. *“Bij de borstoperatie hebben ze iets met de vaten gedaan. Het is heel slecht.”* Faina zei: *“Alleen Chesed helpt mij. Ik heb al tien jaar thuiszorg.”* Faina heeft nog meer klachten; zij is diabetes en heeft ook last van haar hart. We hopen en bidden dat ze de moed niet zal verliezen. *“Mijn hoop is op God,”* zei Faina. We zeiden haar dat haar sponsorfamilie, waarvan ze alle namen, ook van de kinderen, zo opnoemde voor haar bidt.

Gedachten van vrede

We bezochten ook Vera Danilstjenko Deze vrouw konden we een paar keer niet bezoeken omdat ze in het ziekenhuis lag. Nu was ze gelukkig thuis. Vera heeft gelukkig haar eigen geiser en verwarming, door familie en vrienden aangelegd. Vera heeft vorig jaar vier keer in het ziekenhuis gelegen. Op zichzelf al heel zwaar. *“Hoe invalide je ook bent, ze doen niks zonder dat je eerst betaald. Een ziektenkosten verzekering bestaat hier niet.”* Vera heeft veel last van haar botten, vooral van haar hielen. Bij een operatie zijn de botten ‘gelijmd’. *“Wanneer het warm is gaat het beter. Nu kan ik niet naar buiten. Gelukkig krijg ik thuiszorg van Chesed.”* Vera laat vol trots en dankbaarheid een aantal kaarten zien die ze gekregen heeft uit Nederland.

Ira voegde er aan toe: *‘Het is zo geweldig wanneer iemand post ontvangt.’* We lazen met Vera Jeremia 29:11-15. *“Ik immers, Ik ken de gedachten, die Ik koester, spreekt de HEERE. Het zijn gedachten van vrede en niet van kwaad, om u toekomst en hoop te geven... U zult Mij zoeken en vinden, wanneer u naar Mij zult vragen met heel uw hart.”*

We baden met haar en zongen haar de vrede van God in de Naam van Jesjoea toe.

Brood van het leven

Sveta Romaeva ligt de hele dag op bed. Gelukkig heeft zij veel gezelschap aan de trouwe werkster van Chesed, Maria. Zij komt 25 uur per week om voor haar te zorgen en haar gezelschap te houden. Sveta's vader en familie vluchtten in 1939 al voor de Hongaarse fascisten naar Rusland. Daar werden ze door de communisten in kampen ondergebracht in de Goelach. In Siberië ontmoetten Sveta's vader en moeder elkaar en trouwden daar. Daar in de Goelach is Sveta geboren. Na de

oorlog mochten ze nog niet gelijk terugkeren. Bij elkaar tien jaar hebben ze in Siberië door moeten brengen. Daarna mochten ze naar Moekatsjevo terugkeren. Door het vele zware werk dat Sveta heel haar leven heeft gedaan is ze nu lichamelijk beperkt. Haar bloed stroomt niet meer goed. Maar wat was ze blij en dankbaar voor het bezoek.

We lazen met haar uit Johannes 6 over Jesjoea als het Brood van het leven. *“Wie in Hem gelooft zal nooit meer hongeren of dorst hebben en ontvangt het eeuwige leven”*, konden we haar vertellen. Na met haar gebeden te hebben en haar toegezongen te hebben gaven we haar het boek: De vrouw met het boek. Dat vertelt de wonderlijke geschiedenis van zendelinge Gladys Aylward in China met haar vele geadopteerde kinderen. Sveta leest graag en dit boek zal haar zeker tot zegen zijn.

Nadat we nog bij de twee zusjes Natasja en Tamara geweest waren gingen we ook naar Ernst Mendel en zijn vrouw Galina. Deze vitale Joodse man was 1 februari 90 jaar geworden. *“De gemiddelde leeftijd is 65. Ik leef nu al 90 jaar. God is mij genadig.”* was zijn commentaar daarop. Hij heeft een indrukwekkend levensverhaal. Hij en alle vier zijn broers overleefden op verschillende manier de oorlog. Ernst bracht ook meer dan tien jaar in de Goelach door. We gaven hem en zijn vrouw het boek ‘de Schuilplaats’ en de DVD ‘God of Wonders’ kado.

Wat hebben jullie mij te pakken

Tenslotte brachten we een onaangekondigd bezoek aan Nechama. Deze Joodse weduwnaar, die we al jaren bezoeken, hoopt 8 maart 94 jaar te worden. We verrasten haar letterlijk bij het avondeten. Toen ze door had dat wij het waren bleef ze maar zeggen: *“Wat een verrassing, wat hebben jullie mij te pakken.”* Later voegde ze daar nog aan toe: *“Jullie*

hebben mij zo blij gemaakt.” Haar alleenstaande dochter Rosa zorgt heel goed voor haar. In Israël heeft Nechama nu al drie achterkleinkinderen. Ze liet de foto's zien. Nechama deelde met ons dat zij ook 10 dagen zonder water hebben gezeten. In heel de stad waren er problemen met bevrozing, zodat ze heel lang hebben moeten wachten op reparatie. We zingen Nechama een zegen toe voor haar verjaardag. Toen ze het boek Verraden van Sten Telchin kreeg, zei ze; *“Jullie weten wat ik nodig heb, ik lees zo graag.”*

Het was ondertussen al donker geworden. We losten nog wat spullen bij het kantoor van Chesed en gingen voldaan terug naar Uzgorod.

Gebakken van liefde

De volgende morgen hadden we al om half negen afgesproken met Zhyttya. Met Nadya en Vanya zouden we helemaal naar Choest rijden. We deden daar ruim twee uur over. We bezochten daar Mosje Kats Oesjerovich, voormalig hoofd van de synagoge, en zijn vrouw Sveta. Hun zoon Valodja haalde ons bij het begin van het stadje op. Mosje Kats

heeft al jaren prostaatkanker en gebruikt evenzolang al hele dure medicijnen. De doktoren staan verbaast dat het zo goed met hem gaat. God zij dank! Sveta heeft heerlijke bollen, ponsjiki, gebakken. *“Niet van meel, maar van liefde,”* zo zei Sveta. We kregen te horen hoe moeilijk het leven is geworden. De gasprijs is anderhalf keer zo hoog. Water is maar drie keer per dag, twee uur lang, beschikbaar. Sveta vertelde heel uitvoerig de geschiedenis van hun gezin met haar zusjes en haar vader en moeder en blinde opa. Hoe zij geleden hebben in de oorlog door gebrek aan huisvesting. Ze leefde jaren met haar zusje in een kelder bij haar oom en tante en nichtje Doesja in de plaats Charkov. Ook leden ze veel honger. Op een bruiloft van haar zus ontmoette ze Mosje. Hij nam haar uit

haar ellendige omstandigheden weg en trouwde met haar. Drie jaar na hun huwelijk bood Sveta's zus aan om hen alsnog onder een choepa te laten trouwen. We lazen met hen psalm 27:1-5. De Heere is als een beschermende hut en choepa voor hen geweest. We trokken de lijn door naar Jesaja 53, waar al geschreven staat dat Jesjoea de straf die ons en hen de vrede aanbrengt op zich nam. Er was een aandachtig gehoor. We zongen met hen 'Ose sjalom' en zegenden hen met het lied 'Vrede van God'.

Wonen in een kelder

Daarna gingen we met Valodja naar Doesja, de nicht van Sveta, die we al eerder noemden. Zij leeft ook nog en hoopt in maart 85 jaar te worden. Valodja liet haar vier jaar geleden van Charkov helemaal overkomen naar Choest, zodat zij bij de familie in de buurt woont. Ze brak haar heup in 2006 en moest opnieuw leren lopen. Valodja kijkt goed naar haar om. Ook in deze flat is ze al drie keer gevallen. Doesja vertelde dat ze inderdaad meer dan 20 jaar in een kelder heeft gewoond: *“Het enige licht kwam van een klein raampje*

bovenin de hoek. Mijn vader en moeder namen ook nog twee

kinderen uit een weeshuis erbij. Mijn vader moest in 1942 naar het front en hij kwam in 1945 gewond terug. Hij moest een half jaar in het ziekenhuis blijven om aan te sterken. Hij kon daarna alleen nog met een stok lopen. Bijna alle huizen waren verwoest. Hogere officieren kregen wel een huis. Zelfs onze eigen kelder was door anderen in gebruik genomen. De kelder die wij hadden moesten we nog met burens delen.”

We zongen voor Doesja en lieten bij haar ook het boek de Schuilplaats achter. We vroegen de vrouw van de thuiszorg, die er ook bij was, of zij het haar wil gaan voorlezen, omdat Doesja zelf slecht ziet. Dat beloofde zij.

Vasil en Maria

We reisden terug. Onderweg voorbij Moekatsjevo zouden we nog de twee broers Fried bezoeken; zij komen soms naar de samenkomsten en de feesten die Zhyttia organiseert. Eerst gingen we een smalle weg op, die later met sneeuw bedekt omhoog voerde. Hier hadden we zonder winterbanden nooit kunnen komen. Vasil en Maria leven op een eenvoudig boerderijtje. Vasil vertelde: *“Het is hier 22 onder nul geweest. In twaalf jaar is het niet zo koud geweest.”* Maria heeft van 1994-1998 haar ouders geholpen, toen ze hulpbehoevend werden. Daarom kon ze vanaf die tijd niet meer buitenshuis werken. Twee jaar geleden heeft ze een insult gehad en heeft ook nu nog vaak last van een te hoge bloeddruk. Ook Vasil is niet helemaal gezond, ook hij lijdt onder

hoge bloeddruk. Deze mensen leven heel eenvoudig. Vasil krijgt een pensioen van 700 Grivna (€70,-). Gelukkig hebben ze een stuk grond met eigen groenten en druiven. Verder houdt Vasil wat ganzen en kippen en heeft hij ook nog 27 bijenvolken. Vroeger had hij er wel 100, zo vertelde hij.

God verhoort gebeden

We baden met hen en lieten ook nog een bontjas voor Maria achter. We

daalden de heuvel af en waren tien minuten later bij Misja, de broer van Vasil. Misja's vrouw, Anna, was er nu ook bij. Dat is een wonder. Nadya had het ons al verteld. Al acht jaar woonde Anna niet meer bij haar man, maar apart in het voorhuis. Misja zei dat dat te maken had met zijn Jood zijn. Nadya vertelde: *“Door de bezoeken die we bij Misja brachten is Anna nieuwsgierig geworden. Ze heeft met Chanoeka ook een kadootje gekregen. Nu leven ze weer samen. God verhoort gebeden.”*

Misja is 76 jaar. Hij ziet er nog jong

uit door zijn stralende gezicht en hij voelt zich ook nog jong. Heel ootmoedig zei hij: *“Dat komt omdat zij altijd goed voor mij heeft gezorgd.”* Op 21 februari is Anna 70 jaar geworden. We lazen daarom voor haar uit psalm 70 en zongen haar een lied toe. Zij kreeg als

verjaardagsgeschenk het boek 'de vrouw met het Boek'. Misja bleek het al gelezen te hebben: *Ik heb voortdurend gehuild, zo vol van God is het boek.*"

Misja zei dat hij wel graag naar de sabbatsamenkomsten komt, maar dat er 's avonds geen bus meer terug gaat vanuit Uzgorod, richting Moe-katsjevo. Toen wij aanboden hem en zijn vrouw deze vrijdag-avond thuis te brengen, straalde hij en zei: *"Afgesproken."* Zodoende hoefden we niet definitief afscheid te nemen. We zouden elkaar vrijdagmiddag weer ontmoeten.

In het hotel Nehemia in Uzgorod was ondertussen Sergei uit Vinnitsa, een Joodse weesjongen, aangekomen. Hij kwam iets ophalen en vergezelschte ons een dag. We gingen gezellig met elkaar eten.

Leren in God geloven

Vrijdagmorgen bezochten we nog vijf gezinnen in Uzgorod; twee met Olga, één alleen en twee met Yuditha. Drie van de vijf gezinnen waren nieuw. Omdat zij in grote nood zitten heeft Chesed ons gevraagd of wij hen willen adopteren.

De eerste nieuwe familie Drashkovtzi bestaat uit een weduwe Valentina met haar zoon van 48 jaar, die keelkanker heeft. Valentina heeft in korte tijd heel veel meegemaakt. Vijf maanden geleden is haar man in zijn slaap overleden. Hij was 68 jaar. Ze waren bijna 50 jaar getrouwd; twee maanden voor de bruiloft overleed hij. Haar zoon Valeri had toen al volop problemen met zijn keel. Valeri probeerde het zelf te vertellen, maar er komen alleen heel zachte klanken uit zijn keel; alleen een geoeffend oor kan er

iets van verstaan. Valentina 'vertaalde' het voor ons: *"Valeri was een half jaar lang verkouden en had veel last van zijn keel, er ontstond een groot gezwel. Hij werd geopereerd, maar er volgden geen kuren of chemo-behandeling. Was het wel kanker? Drie maanden na de*

eerste operatie was het gezwel er weer. Toen kwamen de doktoren er door een biopsie pas achter dat het kanker was. Ze zeiden dat hij zonder operatie zeker zou sterven. Nu heeft hij in november twee keer een chemo gehad. Wij hebben veel spullen verkocht om de chemo te kunnen betalen. Op 5 maart krijgt Valeri een derde zware chemo-behandeling en aan het eind van het jaar volgen er nog drie." We beloofden op 5 maart hiervoor te bidden. Voor deze chemokuur hebben ze €300,00 nodig. We beloofden ook dat we zullen zien of er mensen zijn die financieel willen helpen. Voor een toekomstige operatie om een laryngophone te plaatsen, waarmee de klanken worden versterkt, heeft

Chesed de mogelijkheden om te betalen. We spraken nog over het geloof. Beiden zijn hongerig. Valentina zei met spijt: *"Wij zijn geboren in een tijd dat de mensen niet in God geloofden. Nu leren we het en vieren we de feesten weer zoals Pasen."*

Wanneer we na het bidden hen beiden een boek aanbieden, tonen ze zich zeer dankbaar: *"We lezen graag, kijk maar om je heen."* Beide boeken, 'de Schuilplaats' en 'de vrouw met het Boek', zullen hen zeker in hun moeilijke omstandigheden tot God uitdrijven.

Open harten

Bij het volgende echtpaar vinden we ook open harten. German Julwin licht al twee jaar op bed. Twee jaar geleden kreeg hij een ernstige herseninfarct. Hij was nooit ziek geweest en kon opeens niet meer lopen. Zijn toestand is erg kritiek geweest. Zijn rechterarm en linkerbeen zijn helemaal verlamd. Tijdens ons bezoek praatte hij moeilijk en was gauw emotioneel, vooral toen hij wat over het verleden

ging vertellen. Omdat German in het leger heeft gediend mocht hij met 45 jaar al met pensioen.

Gelukkig is er elke dag hulp. *"Mijn vrouw kan me niet optillen, Chesed heeft me altijd geholpen."* Tijdens het gesprek blijkt dat Rosalia, zijn vrouw, schildklierproblemen heeft en een rugoperatie heeft gehad. *"Ik wend me elke dag tot God,"* getuigde Rosalia. *"Er zijn mensen van Zhyttya hier geweest. Met hen hebben we over God gepraat. We hebben ook het Nieuwe Testament. Wij wisten niet beter, dan dat God niet bestond. Stalin was voor ons god. Ik weet nog toen ik 14 jaar was en Stalin stierf, dat ik gehuild heb, alsof mijn vader gestorven was."*

Het was heerlijk om hier het Woord van God te lezen uit psalm 103 en te spreken over Gods vergeving door Jesjoea. Hoe Hij als een vader zorgt voor al Zijn kinderen. We lieten het boek de Schuilplaats achter om hen te bemoedigen en Jesjoea te leren kennen.

Vroeger atheïst

Het volgende bezoek brachten we

aan Stefan en Doesja Rot. Stefan lag, zoals we gewend waren, op bed. Hij heeft geen benen meer. Ook daar merkten we hoe de Heere harten geopend heeft. Onder het genot van heerlijke rozenbottel thee praatten we met hen. Ondertussen kwam hun zoon Valodja ook even binnen. *"Hij komt elke dag langs en zet mij in de rolstoel, zodat ik wat door het huis heen kan bewegen."* Beiden vertelden dat de winter voor hen zwaar geweest is en dat het in de kamer ook gelekt heeft. *"De enige die helpt zijn Chesed en jullie."*

Toen begon Doesja uit zich zelf: *“Gebed is heel belangrijk. We bidden elke dag. Vroeger waren we atheïst, maar we zijn nu gaan geloven.”* Daarbij straalde ze.

Met vrijmoedigheid lasen we Johannes 10, waarin Jesjoea Zich als de goede Herder openbaart. Het gaat erom Zijn stem te horen en Hij geeft het leven en overvloed. We baden met hen en ervoeren dat God de harten aanraakte. Wat is het geweldig te zien hoe wonderlijk God werkt. Hij opent harten en blijkbaar zijn daar soms onbegrijpelijke moeilijke wegen voor nodig.

Omdat Michaël Grebenjoek was overleden brachten we een bezoek bij zijn vrouw Vera om haar te condoleren en naar haar te luisteren. Op 8 januari, dezelfde dag dat haar man overleed, werd haar zevende kleinzoon geboren in Israël. Vera wil voor een maand naar Israël, naar haar twee kinderen en zeven kleinkinderen. Jammer dat het boek de Schuilplaats op was. We hopen dat haar via Chesed alsnog te kunnen geven.

Aline

Het laatste bezoek zou ook bij een nieuw te adopteren familie zijn. Aline Sjichalyova, een meisje van zes jaar, woont samen met haar moeder en opa in een flat. Haar vader is, toen hij al van haar moeder gescheiden was, verongelukt. Tijdens ons bezoek was de moeder van Aline, Svetlana, aan het werk. Opa Valdimir, die in mei 60 jaar hoopt te worden, ontving ons hartelijk. Hij vertelde dat hij dagelijks op Aline past en dat hij haar drie keer per week naar Chesed brengt, naar de kinderclub van Yuditha. Ze moeten daarvoor wel een half uur lopen. Aline kreeg een mooie pop en we hadden ook nieuwe handgemaakte kleding

meegebracht. We beloofden ons best te doen, een sponsor te zoeken, zodat dit gezinnetje ook financieel geadopteerd kan worden.

Samenkomst

Het was ondertussen tijd geworden voor Sergey om met de trein naar Vinnitsa terug te gaan. We gaven hem wat mee voor onderweg en

namen afscheid. Voor ons was het de hoogste tijd ons klaar te maken voor het hoogtepunt van de week; de sabbatsamenkomst bij Zhyttia. Het was heerlijk oude bekenden te ontmoeten. We luisterden samen naar het Woord uit de Parasja, over het verlangen van God om bij Zijn volk te wonen, eerst in de tabernakel later in de tempel. We hoorden hoe door het geloof in Jesjoea de Heilige Geest in de gelovigen woont. Het vooruitzicht dat God voorgoed onder ons zal wonen, gaf ieder hoop. Stefan werd in het zonnetje gezet;

Hij was donderdag 40 jaar geworden. Hij werd toegezongen en vanuit Deuteronomium 28 en Jesaja 40 werden hem allerlei zegeningen toegebeden, heel ontroerend. Valodja de man van Oksana, ook vrijwilligster bij Zhyttia, was ook aanwezig. Valodja is degene die tegenwoordig de woord verkondiging doet in de samenkomst.

We gebruikten nog met het team van Zhyttia de maaltijd, die zij zelf hadden klaargemaakt. Daarna namen we afscheid. We waren zo dankbaar voor wat de Heere gedaan heeft en we zijn vol vertrouwen wat Hij nog

meer zal doen, zowel in Oekraïne als in Nederland.

We genoten van een heerlijke sabbatsrust en gingen 's middags om drie uur richting de grens. We waren in de winter gekomen, we gingen met zacht lenteweer het land uit. We hadden een relaxte overgang en kwamen 's avonds om acht uur aan in het hotel in Tartan. De volgende dag hadden we een voorspoedige reis, zodat we 's avonds om acht uur al weer thuis waren.

Een voortdurend gevoel van dankbaarheid beheerst ons. Wat een genade om met elkaar zoveel te mogen doen voor het Joodse volk. Wat een genade om te mogen zien hoe God zo aan twee kanten werkt. In Oekraïne en in Nederland en wij mogen als een brug functioneren om beiden met elkaar te verbinden. God zij daarvoor alle lof en eer.

Allen die Stichting Roechama steunen willen we heel hartelijk danken: Voor het lenen van de volkswagenbus, voor het maken en meegeven van pakketten, voor het naaien of breien van kleding, voor het geven van kleding of het inzamelen en kopen van nieuwe spullen, voor financiële steun en niet in het minst voor al jullie gebeden. Wees ervan verzekerd dat vele, vele Joodse mensen in Oekraïne door jullie heen Gods liefde ervaren en Hem ervoor danken. Salomo zei het zo: *“Wie zich ontfermt over de arme, leent aan de HEERE. Hij zal hem zijn weldaad vergelden.”* (Spreuken 19:17). Glorie aan Hem.

